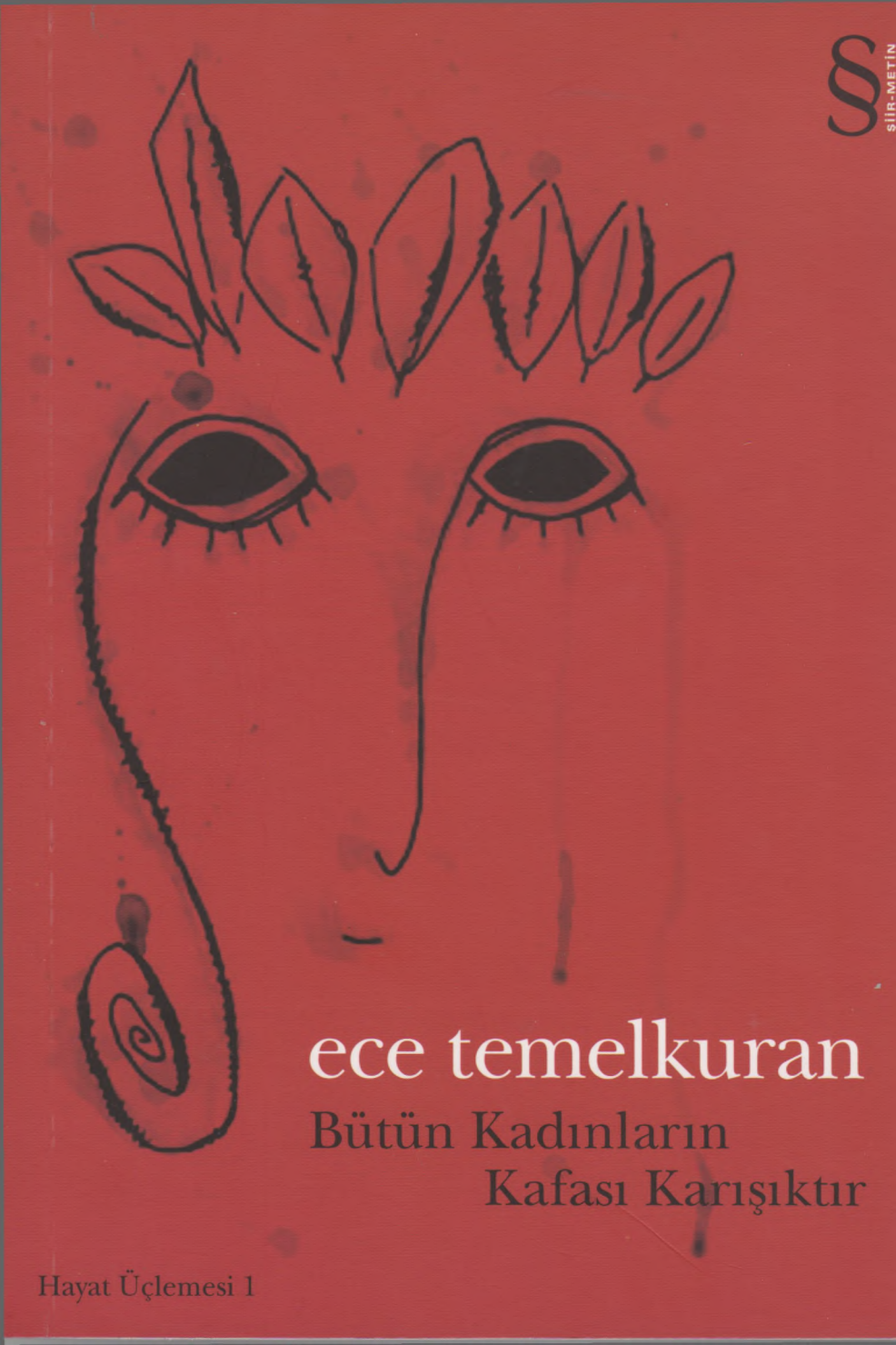

ŞİİR-METİN

ece temelkuran

Bütün Kadınların Kafası Karışıktır

Hayat Üçlemesi 1

ECE TEMELKURAN

1973, İzmir doğumlu. Bornova Anadolu Lisesi'ni 1991'de, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni 1995'te bitirdi. 1993'te, *Cumhuriyet*'te gazeteciliğe başladı. *Bütün Kadınların Kafası Karışıktır* adlı kitabı 1996'da yayımlandı. Aynı yıl Alman hükümeti tarafından yılın gazetecisi seçildi. 1997 yılında *Oğlum Kızım Devletim - Evlerden Sokaklara Tutuklu Anneleri* adlı araştırma kitabı yayımlandı. Avukatlık ruhsatnamesini aldı ve bu mesleği -henüz- hiç icra etmedi. 2000'de *Milliyet*'te köşe yazarlığına başladı. *İç Kitabı* (2002) ve *Kıyı Kitabı* yayınlandı (2002). Dünya Sosyal Forum sürecini izlemek için 2003'te Arjantin ve Brezilya'ya, 2004'te Hindistan'a gitti. 2004 yılında *İçeriden* ve *Dışarıdan* adlı gazete yazılarından oluşan kitapları yayımlandı. Savaş karşıtı yazıları sebebiyle Çağdaş Gazeteciler Derneği'nden Barış Kalemi Ödülü'nü aldı. *Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita!* adlı kitabıyla Türk Tabipler Birliği'nin Düşünce ve Demokrasi ödülünü kazandı. *Ne Anlatayım Ben Sana!* (2006), *Ağrı'nın Derinliği* (2008) yılında Everest Yayınları tarafından basıldı ve çeşitli ödüller kazandı. *Ağrı'nın Derinliği* İngilizce olarak Deep Mountain ismiyle Verso Yayınları tarafından İngiltere ve ABD'de yayımlanmıştır. Temelkuran'ın *Kıyı Kitabı* Book of the Edge ismiyle Boa Editions tarafından ABD'de yayımlanmıştır. 2010 yılında *Muz Sesleri*, 2011 yılında *İkinci Yarısı*, 2012 yılında *Kayda Geçsin*, 2013 yılında da *Düğümlere Üfleyen Kadınlar* adlı kitapları yayımlanmıştır. *Muz Sesleri* kitabı bu yıl içinde 7 dilde yayınlanmayı bekliyor.

Al-Akhbar, The Guardian, Le Monde Diplomatique, Global Voices New Left Review New Statesman'de yazdı.

www.ecetemelkuran.com

@etemelkuran

ECE TEMELKURAN
Bütün Kadınların Kafası Karışıktır

§

Yayın no: 142
Dizi no: 3

Bütün Kadınların Kafası Karışıktır
Ece Temelkuran

Kapak tasarım: Utku Lomlu

© 1996, Ece Temelkuran
© 2002; bu kitabın yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: 1996, İletişim Yayınları
2-9. Basım: 2002-2010, Everest Yayınları
10. Basım: Mayıs 2011, Everest Yayınları
11. Basım: Mart 2012, Everest Yayınları
12. Basım: Nisan 2013, Everest Yayınları
13. Basım: Şubat 2014, Everest Yayınları
14. Basım: Mart 2015, Everest Yayınları

ISBN: 975 - 289 - 021 - 0
Sertifika No: 10905

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
facebook.com/everestyayinlari

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

babam için, anneme...

İLK SÖZ

peçete koleksiyonu yaptığımızdan beri kadınız. oğlan çocuklarının yere çivi atarak oynadıkları oyunu öğrenmeye çalıştığımızdan beri de, daha çok. kanamanın ve sevişmenin bununla bir ilgisi olmadı hiç. "hayal dünyası"nda yaşadığımdan beri de, kafam karışık biraz. hiçbir kadının bütünlüklü bir öyküsü olamayacağını düşünüyorum durmadan. çünkü bütünü, bizlerde bir bütün için yola çıkanlar, parçalara böldüler. sonra onlar da bölündü. öykülerimizi artık kuramıyoruz. hiçbirimizin serim, düğüm ve sonucu olamadı. kadınların, küçük, komik acı öyküleri vardı. öyle ya, peçete koleksiyonu yapan bir cinsten ne beklenebilir ki? sizce kaç erkek biliyordur kadınların küçükken peçete koleksiyonu yaptığını?

yavaş yavaş okumanız için...

BAŞLANGIÇ

kötü olan her şey, kedinin evden kaçmasıyla başladı. yataklara yabancı adamlar doldu. bilirsiniz, anneler en çok bu zamanlarda anımsanır.

–BUGÜNLERDE ANNENİZ AKLINIZA DAHA SIK GELMEYE BAŞLADIYSA, ÖNEMLİ SUÇLAR İŞLİYORSUNUZ DEMEKTİR. BABA, BU SIRADA KASVETLİ BİR YALANDIR; KİLİTLERİ ÇIKARILMIŞ GİZ KUTULARI, ÖLÜ KIZ ÇOCUKLARI, KIRILMIŞ ELLER.–

yataklara yabancı adamlar dolunca, evde keskin bir ihanet kokusu; küflenmiş peynir, duvarlarda adam izleri... kedinin

uzayan yokluğu ve korkunç insanlık haberleri, masanın üzerindeki kitapları çoğalttılar.

–DÜŞÜN BİRAZ, BÖYLE OLUR HEP. "O" GİDER VE ÇOĞALIR TEK KİŞİLİK SİNEMA BİLETLERİ, AKLIN ANIMSATTIRDIĞI ARKADAŞLAR VE BİLİMSEL YAYINLAR–

kadın, anlaşılmamış bir şaka gibi havada asılı. kadın hep, en önemli yerini unuttuğu komik bir öyküyü arar. aslında her öykü, bir tür terk edilmeyle başlar.

NE İÇİN?

öyküler, parçalanmış kadınların ve erkeklerin kanını yerden kaldırmalı. öcümüzü almalıyız, hayatı "becerenler"den. bütün delirmelerimizi delirtmeliyiz onlara. bütün yaralarımızı iade etmeliyiz. oysa bilirsiniz, her öykü biraz yanlış adrese gider. acıyı, yine acı çekme yeteneği olanlar duyar. yani, bu öykü de açık yaralara dokunacak. sorularla yaralanmamış sağlam bedenler, yine otobüslere binip "becermeye" gidecekler.
...

bu yüzden işte, öykü de, yazmak da, "için" değil, "yüzünden"...
...

bir türlü düzeltilemeyen bir yaşamın, gökyüzüne doğru biriktirdiği konuşmalar belki de.

(BÜTÜN ÇOCUKLAR, BİR KEZ OLSUN, ANNE VE BABALARINI CEZALANDIRMAK İÇİN ÖLMEYİ DÜŞÜNMÜŞTÜR MUTLAKA. VE NEDENSE HEP AĞLAMIŞLARDIR DÜŞÜN SONUNDA. BELKİ BU ÖYKÜ DE BİR CEZALANDIRMA... AĞLAMA?)

ÖYLEYSE KADIN...

uykularına kırgınlıkla dalan kadınlar vardır, ölürler hep. önce ayakları yiter. birileri, hep birileri gelip, ayaklarını götürür kadınların. ayaksız kalan kadınlar, şişmiş elleriyle, yaşamı çekilir kılacak bir şeyler bulmaya çalışırlar. açlıktan kazınmaları, her şeye dokunmaları bu yüzdendir; ellerinin yettiği yere kadar ve yalnız el yordamıyla.

gözlerin varlığı, tam bu sırada çekilmez olur. gözler dehşetli bir sancıyla büyür, büyür ve sonunda patlar. bu bir yana, kıkırdak halindeki oynak kurallar, taşlaşarak etlerine kazınır... izler, izler: çirkinleşir kadınlar. "ağlar melekler"...

kenar mahallelerin koca memeli özlü sözleri, mürekkep yalamış bütün günlerde doğrulandıkça, gülesi geliyor insanın. anlamının gereksizliğine inandıkça insan...

bir kadının hayata karşı dayılanmaları ya da bizim fidel üzerine bazı önemsiz notlar:

aslına bakılırsa fidel'le berbat bir ilişkimiz var. nasıl demeli? biraz diş macunu yutmaya benziyor, çaresiz. fidel geceleri eve geç gelir. çoğu zaman pek bir gerekçesi olmaz. ya bombardıman olmuştur ya da birileri onu öldürmeye çalışmıştır. belki de bir cinayet işliyordur... her gün bir başka yalan anlayacağınız. oysa, benim kedilerim ölüyor. ona kaç kere söyledim, belki bin kere, "erken gel" dedim, "kediler ölüyor."

kediler ölünce ne olduğunu çok iyi bilir; ben fena etkilenirim bundan. bu yetmezmiş gibi, bütün çaylar dökülür. yerler çay içinde kalır. evimizdeki bütün kiralık gelinlikler çay içinde kalır. onları, zamanı gelince geri vermemiz gerektiğini o da biliyor. inadına yapıyor bunu, eminim. sırf inat olsun diye.

dedim ya, fidel'le berbat bir ilişkimiz var, çekilir şey değil doğrusu. aslına bakılırsa fena elleri yok, büyük sayılabilir. fakat, neyi tutsa kırıyor. çok sakar. bunun, bir evlilik ilişkisini ne kadar zorlaştırabileceğini tahmin edersiniz. "fidel" diyorum, "yapma. hep sıkarak tutuyorsun bu cam bardakları, ondan kırılıyorlar. oysa cam bardaklar..."

fidel, sen bu cam bardakların halinden hiç anlamadın. varsa yoksa hükümet açıklamaları, yanlış yere konmuş virgüller. BUNLAR BENİ İLGİLENDİRMİYOR, FİDEL!

fidel'in benden başka bir kadını olduğuna adım gibi eminim. çünkü bazen, tam cümlenin ortasında durup düşünüyor. ne düşündüğünü sorunca da, "önemli şeyler düşünüyorum, rahat bırak beni," diyor. ben de, kalkıp faturaları istifliyorum. faturalar... insan bu kadar faturanın arasında nasıl şarkı söyleyebilir ki? şarkı söylemeyince ne olduğunu bilirsiniz; yine çaylar dökülüyor. size evdeki kiralık gelinlikler meselesini anlatmış mıydım? onları birilerinden ödünç aldım. çoklar. onları aldığım gün...

-annem neden ağlamıştı? babam neden tekmelemişti beni?-

fidel'le babamın aynı yasadışı örgütün mensubu olduklarını ve sık sık planlı saldırılar düzenlediklerini herhalde anlamışsınızdır. bununla kalsa iyi, bir de hükümetin, bana karşı girişildiği apaçık ortada olan ve sistemli işkence amacını güden bu örgüte alışverişte kolaylık sağladığını sanıyorum. evet, evet... insanın içine nasıl oturuyor bilemezsiniz.

fidel, sana söylüyorum. fidel diyorum... bana bak, bir kere bak bana. baksana.

ellerimi cebime sokmalıyım bazen. cepsiz şeylere dayanamam. insan ellerini nereye koyacağını şaşırıyor. şaşırdıkça ellerimiz çoğalır. dikkat edin bir kez, mutlaka çoğalır.

...

fidel'in bir aksiliği daha işte. akşamları eve gelince hemen gazeteleri okumaya başlar. ne ilgisi var diyeceksiniz. o okumaya başladığı zaman, benim de ceplerim sökülüyor. cepler, sanki fidel'le işbirliği yapar gibi, durup durup sökülüyorlar. ellerimin çoğalması da cabası. sonra, çaylar getiriyorum ona, çaylar dökülüyor. çaylar döküldükçe ellerim çoğalıyor. ellerim çoğaldıkça yastıklar sırılsıklam. bu işin içnden çıkamıyorum. bir evlilik danışmanı bulmalı insan önce, önce bir evlilik danışmanı..

ceplerimde tek kişilik sinema biletleri. demek bütün kedileri öldürdük, bütün çaylar döküldü demek. sinemaya tek başıma gitmem değil, giderim. fakat aniden geri dönerim. aniden oluyor, biliyor musunuz? virgülsüz yani, puantiyeli falan da oluyor. etekler diyorum, etekler gerçekten aniden oluyor. içime, içime dışıma doluşuveriyorlar.

fidel evden gittiğinde, bütün sökülmüş cepleri yeniden dikmem gerekiyor... bütün cepleri. acele etmeliyim. fidel görmemeli. hemen. hepsini. acele...

...
fidel, bütün bu çocuklar için ağlamak gerekiyor; erken gel eve. bütün çocuklar ve kırılmış kalemler için. buna zamanın olmadığını söyleme sakın. kirleniriz yoksa. kedilerden ve çaylardan daha önemli bu. bütün kurban edilmiş çocuklar için fidel, ağlamak lazım, inat etme. senin bu sabit gülümsemen... ölü çocuklar bu yaptıklarını biliyor. ben onları seviyorum, çayı düşünerek içmiş oldukları için. ben onları fidel, aksatmadıkları mektupları ve kahkahaları için seviyorum. bir de erken öldükleri için. bak fidel, bu toprakların altında onlar da var. küçük komik böcekler ve ölü çocuklar, ne garip değil mi?

hiçbir zaman işe yarar bir adam olmadın ki fidel. varsa yoksa virgüller, kenar çizgileri...

oysa benim ellerim fidel, geceleri kan lekeli bildirilerle doluyor. ellerim fidel, seni sevmiyor...

...
fidel'le zarları değişiyoruz bazen. o, kaybeden oyuncu oluyor. ben alışık değilim elbette, kaybedenin karşısında nasıl durulur bilmiyorum. utanıyorum. bunu da beceremediğim için fidel, ayağa kalkıp piposunu yakıyor. beceremediğimi söylüyor. bu yüzden hep yenilmek zorunda kalacakmışım. fidel, yenilmekten biraz tiksinir. bu yüzden onu da anlamaya çalışıyorum. öyle ya, hep yenilen biriyle evli olmak onun için hiç de kolay olmamalı. bense, her seferinde *daha iyi yenilmeyi* deniyorum.

oyun bittiğinde bütün zarları topluyorum, kuşlar yesin diye balkona bırakıyorum. bana kalırsa oyunun en keyifli bölümü burası. ama fidel, her seferinde onları balkondan alıp, yeniden oynamamız gerektiğini söylüyor; bu oyunu öğrenmeliymişim, oysa ben, ona en azından yüz kere söyledim. "zarlar elime yapışıyor fidel," dedim. "ellerimden sayılar sallanınca balıklar benimle konuşmuyor. ben susmak istemiyorum fidel, konuşmam gerekiyor. yoksa, biliyorsun işte. sence de bugün düne göre daha suskun değil miyim? gün geçtikçe..."

...

hani eski bir film vardı; topuklarını birbirine vurunca kız, istediği yere gidiyordu. ama, fidel benimle gelemez o zaman... vur o zaman topuklarını, daha hızlı, hızlı, hızlı, daha hızlı...

... tak tak tak tak...
bir şehrin ortasmdayım. ne kadar çok elektrik direği var. ne çok. neden acaba?

ELEKTRİK DİREKLERİ
YA DA SUÇLARIMIZ

OLAY 1- TANIK İFADESİ

plastik güneş gözlüğü, zavallı memecikleri, kirli beyaz topuklu ayakkabıları, parmaklarını sapladığı çantası, saçlarını yalnız eski aşklar kadar açıkta bırakan eşarbı, parlak naylon çorabı ve plastik kadar hüzünlü yüzüyle, küsmüş bir kumru gibi, usul usul otururdu. yanında bir kemancısı olan tek sokak kadınıydı şehrin. artık orospuluk yapmadığını -yaptığı herşeyi kısa bir süre önce unuttuğunu- herkes bilirdi. kadın, bir filin intiharı kadar büyüktü.

NAYLON KADAR HÜZÜNLÜ KADIN,

–evet, evet... bu sabah oldu. kesinlikle oydu. kayıtların kontrol edilmesi gerek–

KEMANCISINI,

–komi çocukların kayıtlarını açmalısınız. çocuk, komiydi. 14-15 yaşlarında bir şey. kadının ıssız memelerine bakıyordu–

KENTİN ISSIZ SOKAKLARINDAN BİRİNDE,

–kadın, çocuğun bakışları yüzünden kımıldayamıyordu. ölmüş gibiydi. size, çocuğun yüzünü çizebilirim. anlasanıza, tehdit altındayız. çocuğun yüzünde arsız bir beyazlık vardı–

ONCA NAYLONUN ARASINDA,

–gördüm diyorum size. çocuğun gözleri, kadının memelerine saplandı–

YİTİRMİŞTİ...

OLAY 2- TANIK İFADESİ

/ibne kılıklı, gençten bir çocuk girdi içeri beyim. hani yani biz anlamış değiliz, güldük arkadaşlarla. sonra bu kadın geldi. bağırıp bağırıp gitti. bizi şikayet etmiş size işte. biz cahiliz beyim, bilmeyiz. bir kusurumuz olduysa yani... bir emrin varsa komiserim.../

KADIN:
tam bu sırada komiser bey, gülen adamların arkasından zayıf garson çocuğu gördüm.

gülenlerin arkasından çıkıp, içeri giren oğlana baktı. birbirlerine baktılar. genç çocuk, yıllardır ağlamış gibi, "bir kepekli poğaça," dedi. aldı ve gitti. bu adamlar gülüyordu hâlâ. oralarını karıştırıyorlardı. zayıf garson çocuk, kemirip durduğu tırnak diplerinden, çok sonraları bir pavyonun yanar döner ışıklarında unutacağı bir çığlık düşürdü. sonra adamlara döndü. sanki ağzından bir çocuk doğuracakmış gibi ağlamaya başladı. zayıf garson ağlıyor, adamlar gülüyor, poğaçalı çocuk yalpalayarak ilerliyordu.

komiser bey, kim kimi terk etmiş oluyor şimdi? aşk öldürür mü gerçekten? hangi aşklar öldürür? şimdi kim tutuklanacak? suç var mı sizce?

komiser bey, bir insan nefesini hiç konuşmadan ne kadar tutabilir?

OLAY 3– TANIK İFADESİ

/gecenin eteği, sabahın erken saatlerine kadar açık kalır. bacakları, bacaklarının arası, bütün kokuları... kalır/

kadın, şıpıdık terlikleriyle, saçını toplayarak, binadan çıktı. simitçiye kekeme yaklaştı. anlattı, anlattı. simitleri göstererek, ağzı yüzü birbirine karışarak bir daha anlattı. simitçi gerindi, esnedi. yavaşça, zamanı uzatarak, susamı eksik simitlerden birini aldı, kadına uzattı. sırıttı. dişleri, şehrin bütün yağ lekelerini ışıdı. kadın... gitmeli mi, geri mi vermeli simidi?

gitti.

dün sabah, şehrin en işlek caddesinde, bir adam, bir kadını böyle öldürdü.

OLAY 4– TANIK İFADESİ

çocuk bana baktı. ağzı bükülür ya insanın, öyle işte. ayakkabı boyar o. çok soru sorar. ortaokulun 1. sınıfından, devlet kayıtlarına geçmiştir. buna karşın, yanağındaki doğum lekeleriyle çakışan başıbozuk gamzeleri, kaçınılmaz olarak hep çocuk yapacaktır onu. biraz dikkatlice baksanız, "bu çocuğun öyle yuvarlak bir kafası var ki, mümkün değil sakalları çıkmaz" diye düşünürsünüz.

bu çocuk işte, büroya gelir ara sıra. uzatmak gereksiz. bu gelişlerinden birinde, birkaç kişi, büronun içinde ayakkabı boyayamayacağını söyledi ona.

"koridora! haydi koridora!"

beden küçük, gurur büyük; inandırıcı olmuyor elbette. ağzı bükülür ya insanın, öyle işte. gülümseme birden çürür, öyle.

ben ne yaptım peki? başımı çevirdim komiser bey. oysa o, bana baktı. benim bağırmam gerekiyordu diğerlerine:

"bu çocuk burada kalacak!"

diyemedim, korktum. utandım.

çağırın çocuğu komiser bey, çağırın dedim size. tam eline göre bir 6.35'likle vursun beni. söyleyin bir daha çürümesin ağzı. hadi komiser bey, ağlamayın öyle, çağırın çocuğu.

VE KAHİN, "ELEKTRİK DİREKLERİNİ DİKİN," DEDİ, "ZAMANI GELİNCE, ÇARMIHA GERİLECEK ŞEHRİN BÜTÜN SUÇLARI!"

İŞTE BU KADAR ÇOK ELEKTRİK DİREĞİ, BU YÜZDEN VARDI...

... tak tak tak tak...

şehirde iyiye işaret eden şeyler de var...

İŞARETLER

1.

bir şehrin açık hava çiçekçilerinin başına gece bekçileri dikilmesi, şehirde hâlâ çiçek çalmayı düşünen insanlar olduğunu gösterir. ne güzel! bekçilerin her gece daha çok uyuklaması ise, yeleli aşkların azaldığına işaret eder. çiçeklerin geceleri lüks lambasıyla aydınlatılmasının bunlarla bir ilgisi var mı bilemiyorum; ama bu, en azından şiirlerin uydurulmadığına kanıttır.

2.

kuşların yangın merdivenlerine yerleşmesi iyiye işarettir diye düşünüyorum. yakında yangın merdivenlerinde kuş yuvaları ve küçük yumurtalar buluruz sanırım. ve şehrin o en kurtarılmış bölgelerinde, yüksekte ve diken üstünde, keyifle sigara içeriz. çünkü denizsiz bir kentte, yangın merdivenlerinden, çok uzaklara bakarak, aslında kentin dışında bir yerde deniz olduğuna inanabilir insan... ve izmariti dalgaya nişanlayabilir.

3.

kaptan-ı deryalardan biri, mutlaka düşünü kurmuş olmalı, bütün dünya denizlerini kâğıttan gemilerle gezmenin, savaşsız. bahriye nezareti kurulduğunda da, kim bilir nasıl bir acıyla kalınlaşmıştır kaptan-ı deryanın bilekleri. bir daha gidebilmiş midir acaba madam'ın girit'teki kırmızı bayraklı evine? sümen altından sevebilir mi kaptan-ı derya? böyle uzun sakalları varken ve böylesine çokken elleri... madam'ın da sıkışmıştır içi mutlaka ikindileri. rakıdan bir yudum da kaptan için almıştır herhalde.

4.

bir bisikletçi dükkânının önünde her şey olur.

5.

zürafa, mutlaka birkaç sözcükten oluşuyor. yoksa bu kadar bol ve komik olamazdı.

...

... tak tak tak tak...

fidel, geri geldim.

yine de aklına çocuklar koyuyorum fidel. eline geçiyor mu, zeplinlerle kediler yolluyorum sana her gün. boncuklarımı, kutularımı, çantalarımı, kokularımı, çaylarımı ve her şeyimi, alıyor musun? seni seviyorum diyorum, boynunda böcekler oluyor mu?

ÖYKÜ

Kokusunu çoktan unuttuğum bir zaman diliminde bile, kendini parmağın ağzına asılı anımsıyorsan, öykü başlamıştır. öykü, annenin sümerce bir yenilgi yazıtı olmasıdır. baba, her zaman olduğu gibi karanlık bir kapı aralığı, dikenli bir kilit sesi. o içeri girdiğinde, sen artık hep dışardasın.

göğsüne abanan anne ağlamasıdır öykü, beyaz.

öykü, istenmeyen komşu kadınların bacaklarındaki varislerde, göğsündeki kırmızı kurdelenin parçalanmasındaki anlamsızlıkta büyür.

merkezkaç gücü engellese de ellerimizin yere düşmesini; yaşam, yine de cahilce bir sallanmadır, kulpsuz.

ikindiler ordusunun harekâtı sırasında sen, artık, bir peron

öpüşmesini uzatıyor olursun; mavi.

öykü, çekip gidememe ikiyüzlülüğünün yeniden üretimidir. o, aslında sahtekâr bir tanrıdır.

başka türlü diyememektir.

insanın göğsündeki meyhanede kaç küçük memur ölüyorsa her akşam, o kadar öykü olur.

bir sibirya kayası olsun diye kanırttığımız yüreğin güttüğü kandır öykü.

besleme kızın kapıcıyla yapılan düğünündeki fosforlu neşedir öykü. limonata ve kuru pasta.

öykü, kanatlarını kıran insana âşık olduğunu kabul etmek ve her ikindi patiskadan kanat biçmektir kendine.

öykü budur. sürgün de...

ÖYKÜ BOYUNCA ANNEMLE İKİMİZ

annemle ikimiz, boyuna yamalar dikiyoruz. yataklara yatıp, fidel ve babama karşı planlar yapıyoruz. kanlar akıyor çünkü. biz yamalar diktikçe, gün uzuyor.

(babanı çok takmışsın kafana. öykü diye yazdığın şeye bak. bir tek olay yok. annen, baban, fidel diye biri... olmamış bu)

yamalar çoğaldıkça biz, artık annemle hiç bağırmıyoruz. annemle ikimizin kocaman eteklerimiz, siyah saçlarımız ve eski filmlerimiz var. yemeklerden sonra mutfakta ağlıyoruz biz.

(ağlama meselesi örneğin... bir imgenin birden fazla kullanımı... sen bunları biliyorsun. neden bunları küçük öyküler yapmıyorsun?)

annemle, onları ölerek cezalandırmaya karar verdik. bileklerimizi kesmeyi planlıyoruz. sonra onlar ağlayacaklar.

biz bunu düşünürken neden ağlıyoruz acaba?

(kendine acıma sayıklamaları bunlar. hiçbir şeyi beceremediğini kabullenmiş birinin, beceriksiz sözcükleri. anlıyorsun değil mi? para etmez demek istemiyorum. böyle şeyleri kullanmak isteyen feminist gruplar olabilir belki. ama onun ötesine geçemezsin)

babamla fidel'in gözlerine yamalar dikiyoruz ara sıra. neden? çünkü onlar bize baktıkça biz yokmuşuz gibi oluyor.

annemle ikimiz geceleri çok korkarız. ne babam bilir bunu ne de fidel. çünkü bizim renkli haplarımız var. onlar oyun oynamaya başlayınca biz, haplarımızı avuçluyoruz ve her gece rahat uyumak için gözlerimizin üzerine yamalar dikiyoruz.

(yama imgesi örneğin. bu kadar basit bir imgeye bu kadar yüklenmek iyi bir şey değil. bak ne diyeceğim. acele etme istersen, biraz bekle. daha bunu okutma kimseye)

öfkeliyiz. annemle ikimiz hep öfkeliyiz. dudaklarımızı kanatıyoruz durmadan. babam ve fidel, o sırada haberleri izliyorlar, salondalar mutlaka. biz, bir yandan gömleklerin kolağızlarını buruşturmadan ütülemeye, bir yandan da yeterince akıllı ve sakin olmaya çalışıyoruz.

(kadın edebiyatını belki biraz daha yakından incelesen... ya da belki de senin daha çok roman okuman gerekiyor. kurguyu, örgüyü gör biraz. bak nasıl akıcı bir biçimde anlatılıyor olaylar. insanlar, nasıl biz daha anlamadan içimize girebiliyor)

anne – biz – neden – hep – konuşuyoruz?

(bak şimdi, burada da aynı şey var; anlatım akmıyor. söz ettiğin anneyi, babayı da yeterince anlatmadığın için okuyan, ne olup bittiğini anlamıyor.)

kaç kez ölmeyi düşleyebilir insan anne, ölmeden?

/kimsenin içine girmek için anlatmıyorum ben. akıp gitsin de istemiyorum. boğazınızda kalmalı. dilimin tutuk müziği, itmeli. akıp gidiciliğin uyuyan ritmi değil uygun olan. biz ölüyoruz. size bunu anlatıyorum. akıp gitmesi gerekmiyor. bu dilin, hep tökezleyip düşmesi gerekiyor. çünkü biz, tökezleyip düşüyoruz/

anne, kaç kez ölmeyi düşledin sen? ölmeden önce.

EĞER ACIYI BABA YARATTIYSA, BUNUN ACI OLDUĞUNU SÖYLEYEN DE ANNEYDİ. ACI ÇEKME YETENEĞİ ONDAN EDİNİLDİ. BÖYLECE TAMAMLANDI AĞLAMA. YAŞAMAK, FİDEL'E DOĞRU BÖYLE BİÇİLDİ. TOPU TOPU ÜÇ-BEŞ KİŞİ ŞEHRİN BİR YERLERİNDEYDİK HEP. HİÇ OLMADIK BİR ZAMANIN İÇİNDEYDİK. EN FAZLASI BİR PENCERE AÇILIYORDU BELKİ. YA DA BİR AĞAÇ ÇIKIYORDU YOLUMUZA; AMA DÜNYA, HİÇBİR ZAMAN KALABALIK OLMADI. KAÇ KİŞİYDİK Kİ ZATEN? BEN, ANNE, BABA, FİDEL... ve belki de alara.

BELKİ DE ALARA / MUTFAK

hep böyle olmaz mı? erkekleri salonda bırakıp mutfağa gitmez miyiz? vatanımıza, doğal ortamımıza dönmenin huzuru. neden bir de mutfakta sorulur hal hatır? "nasılsın?" daha kısık ve doğrudan bir sesle, gerçeği duymak ister gibi, salondaki yalanları değil.

kendi dilimizi konuşmanın sevinci bu. hiçbir erkek bilemeyecek bunu; yüzümüz gerçek biçimini alır fayansların önünde.

nasılsın alara? bir dilimiz var bizim. birbirimizin cümlelerini destekleyerek sürdürüyoruz konuşmayı. ne tartışmak, ne dürüstlük... yorgunuz çünkü. sen benim sözlerimi alırsın kucağına, ben seninkilere başımı yaslarım. onların yanına dönmeden önce yaralarımızı merhemliyoruz aslında, anlasana.

aslında alara, salona dönüp bütün sözcükleri yeni baştan anlatmalıyız onlara, kendi sözcüklerimizin kendi dilini. o sözcüklerle kurduğumuz yarım ve karmaşık cümleleri söylemeliyiz onlara. ama müthiş bir bitkinlik hep, dehşetli bir iç sıkıntısı...

alara, üzerimizde, onların dillerinde karşılığı olmayan suçlar işleniyor. tam gerektiği anda dönüp bakmamaları, havluları düzgünce tutmakla anlatmak istediğimizi anlamamaları gibi.

papatya konusundaki bu inatçılığımızın nedeni ne sence, alara?

evde olduğumuzdan emin oldukları bir saatte gelmelerinin de bir anlamı olmalı.

biz yokuz, alara. seninle ikimiz yani. ne kadar "ben" diye başlasa da cümlelerin, aslında anlatmak istediğin ikimiz oluyor. çünkü biz, birer serseri ekiz. bir yapıya eklenerek yok olmaya çalışan ekleriz biz, alara. anladın mı, biz yaşamak değil, iki kişi ölmek istiyoruz.

alara, sen neleri terk ettin annen gibi yenilmemek için? biz ne zaman annemiz gibi olduk? aslında babamız olan o adamları nasıl bulduk? yenildiğimiz bir maçın rövanşı bu, alara, dikkatli ol.

o adamlarda babanı öldürebildin mi? ihtimal, öldüremedin. yenildin.

öfke, her yenilgiyle içimizde büyüyen cüzzamlı bir çocuk, alara. anlamsız ve zamansız ağlamalar. ve sonra:

"neden oluyor bilmiyorum. ara sıra böyle olurum ben. aslında seni çok seviyorum. çok seviyorum. dengesizliklerim için özür dilerim."

aslında ne sevdin ne de öldürebildin onları, alara.

anlasana, biz yokuz aslında. yani ellerimiz hiçbir zaman temiz olamadı. yok yere topuklu ayakkabılar giymeyi öğrendik, kitaplar okuduk ve dolma sarma dersine çalıştık. psiko-

loji ve sosyoloji okuduk ve bol bol sustuk.
alara, biz kaçtığımız tuzaklara yakalandık. bu kadar işte.
"... hadi salona dönelim."

BELKİ DE ALARA İÇİN İKİ ÖĞÜT

/şehre her gün yeni bir reklam panosu getirdiklerinin ben de farkındayım canım. aldırma/

1.
kalp sekseği günler
çok iş, çok insan
yorgunluk ve sessizlik oysa
sek sek sek sek...
öğrenemedik taş olmayı
hem bak, şarkısı da kalmadı şiirin

/artık herkes kendine, rotasını farelerin çizdiği bir hayalet gemi bulsun/

2.
sirakuza'da cadıları yakarlar yalnız
sana bir şey olmaz

âşık olmadığını söyle onlara
ölü çocukları sevmediğini
hep televizyon seyrettiğini
ellerine yağmur yağmadığını

yalnız cadıları yakarlar sirakuza'da
memelerini gösterme onlara
dilimizi ve öyküyü anlatma
korktuğunu anlamasınlar
çünkü, yalnız cadıları yakarlar sirakuza'da

AKLIN BEKLENMEDİK ZAMANLARDA GELİŞİ ALDATIR İNSANI, "BURDAYIM" SANIRSIN. OYSA AKIL ERKEKTİR VE...

AKIL, BAZI SORULARI UZAKLAŞTIRMAYA YARAR.

AKIL

...evet, sayın dinleyenler, idam cezasını evrensel değerler bakımından ele almadan önce, hukuk rejimimiz içindeki çelişik konumundan söz etmek gerekiyor. kaldı ki, böyle bir yöntemle yapılacak incelemeyle daha çarpıcı sonuçlar elde edilebileceği kanısındayım. şöyle ki, hukuk sistemimizin benimsediği ilkeler açısından baktığımızda idam cezası, cezanın kişiselliği ilkesine aykırı bir görünüm sergiler. çünkü ölüm cezasının suçlunun yakınlarına yaptığı olumsuz etki, başka cezalarla karşılaştırılamayacak ölçüde yüksektir. çağdaş ceza teorisinde suçluya verilecek cezanın yakınlarına etkisi önemsenen bir ölçüttür. bu ölçüt dikkate alındığında, idam cezasıyla suçlunun yakınlarının da cezalandırıldığı bile söylenebilir.

bununla birlikte...

(gömleğimin düğmesini ben açmadım. ben açtım sandılar. kendi kendine açılıyor. kahretsin)

...evet, bununla birlikte, yirminci yüzyılda ceza, ne öç alma ne de devletin cezalandırma yetkisinin somutlanması olarak değerlendirilmeli. devlet, ceza, vs. gibi kavramlara bütünüyle karşı olmakla birlikte, eğer böyle bir sistem varsa, bu sistemin de kabul edebileceği biçimde ceza, suçlunun yeniden topluma kazandırılması biçiminde algılanmalı. öyleyse...

(bu açılan bacağı nasıl kapatacağım şimdi ben? öküze bak, nasıl da... yiyecek gibi... kıpırdamadan konuş. kıpırdama)

öyleyse ölüm, başlı başına bir son olarak cezanın, iyileştirme işlevini yerine getiremez. kaldı ki, devlet babanın "iyi vatandaşlar" istediğini düşünürsek, ölüm cezası onun için de pek "verimli" bir yöntem sayılmaz...

(tamam oldu işte. herkes gülerken eteği de, düğmeyi de... lanet olsun. şimdiye çoktan evde olup onu karşılamalıydım. yine yorgun ve sinirli olacak... neyse. bu sefer de hazır çorba ve sosisli yumurta...)

daha felsefi bir bakış açısı da bize, idam cezasının ne denli anlamsız olduğunu gösterir. öyle ya, ölüm olduğunda insan yoktur, insan olduğunda da ölüm. böylelikle ölüm cezasının devletin "toplu öldürüm hazzı"nı doyurmak için uygulandığı da söylenebilir.

devlet baba, bu yöntemle itaatkâr olmayan oğlunu sonsuza dek evlatlıktan reddeder. ölüm cezası, bu yanıyla da devlet kavramının içindeki eril yanı ortaya koyar. çünkü anne, koşulsuz sevginin simgesi olmasına karşın baba, yalnız iyi ve doğru olan oğlunu sever.

(bu adam niye salak salak gülümsüyor ki? lanet... yine açılmış)

yeniden toplu öldürüm hazzına dönecek olursak ben, şu çıkarımı yapmanın da olanaklı olduğunu sanıyorum. idamda, insanların paylaştıkları öldürme eylemi nedeniyle, yani cinayetin ortak iradeyle ve eylemle işlenmesi nedeniyle suçlu yoktur. yanısıra insanın öldürme "gereksinimi" de masumane biçimde giderilmiş olur.

devlet bu cinayeti ortak irade safsatasına dayanarak işler ve insanların iradesine dayandığı varsayılan bu örgüt, kendi hastalığını gidermek için oğullarından birini kurban eder.

(en iyisi kâğıdı yukarı kaldırmak. hâlâ görünüyor mu acaba? kokteyle kalmadan ortadan yok olmalı. hata bende; daha uzun bir etek giymeliydim ve mutlaka bir kazak. olamaz... regli! rezil oldum. tanrım daha iki gün vardı)

idam cezası cinayettir! cinayet ise, suçtur! dinlediğiniz için teşekkür ederim.

(cinayettir!)

falımı açıp bakıyorum. bir geyik var, bir de kuş.
geyik ölmüş, kuş daha yaşıyor.
kuş, canımın çekirdeği...

...

/söz yoksa, sürgün vardır. kaçarsın. nereye? en yalan yere.
gökte ne var? gök boncuk.
yerde ne var? yer boncuk.
kaldır beni hoppacık.../

DURUMUMA DAİR BİR ŞİİR

AYNALI YASTIKLARA YATIYORUM
YAŞLANIYORUM SALLANAN APARTMANLARDA
AMA DENİZE YAZIYORUM SENİ YİNE DE
İLK KEZ
KÜÇÜK KARA BALIĞIN BIÇAĞI KIRILIYOR
...
SERÇE TELAŞLI DEĞİLSE, ÖLMÜŞTÜR...

SÜRGÜN /
GERÇEK ARTIK BİR TÜR BÖCEK.

KUŞ BEKÇİSİ KADIN / OYUNLARI BOZAN, DELİ ÇOCUKLAR / SUS ADAM / ZAMANSIZ, KÂBUS GÖREN SOKAKLAR / İŞİNİ BİLMEYEN BİR OZ BÜYÜCÜSÜ / DEĞİŞTİRİLEN SESLER...

...yani, yine kalabalık kent. oysa kaçmak için vardı burası. beceremedin. hani bir ülke kuracaktın sen? dinlen biraz.

ÇOK SUSARSAN DELİRİRSİN. KONUŞ O ZAMAN. KONUŞ. KONUŞ...

BİR TÜR KONUŞMA

öyle bir suçluluk duygusu var ki bende, yemeğin yemediğim yarısının bile kalbinin kırıldığını düşünüyorum. böyle yaşamak kolay olmuyor elbette. insan, yaşamayı becerebilenlerin karşısında donup kalıyor. yani merak ediyorum, insanlar nasıl oluyor da yaşamaya ara vermek istemiyorlar. bana gelince, ara vermek bir yana, yaşamak istediğimden bile o kadar emin değilim. o tür bir saplantım -ya da kararlılığım diyelim- hiç olmadı. kendimi dünya için o kadar zorunlu veya yararlı da görmüyorum üstelik. soğuk makarna gibiyim, ne dünyaya zarar vermek istiyorum ne de büyük bir yarar sağlamak gibi önlenemez bir isteğim var. var olmak, o kadar da heyecan verici gelmiyor bana. buna karşılık, yok olmanın da anlamlı bir

yanını göremiyorum. tavşan boku gibiyim bir bakıma; kokmaz, bulaşmaz. sizin anlayacağınız, eğer ölümü anlamlandıran yaşadığınız sürece yaptıklarınızsa, pek şansım yok.

bunlar bir yana, günün birinde yaşamımı yazmaktan korkuyorum. kendimi, böyle bir karar vermişken görebiliyorum: boş bir defterin önünde saatlerce tırnaklarımı yiyorum, sırtımdaki sivilcelerle oynuyorum, yüzlerce sigara içiyorum, binbir türlü olmamış, olmayacak senaryo kurup kendime acı veriyorum, tanrı beni böyle bir hevese kapılmaktan korusun. bir an için yazabildiğimi varsayalım. ya bu saçma sapan karalamalar birinin eline geçerse... bütün mahallenin diline düşerim billahi. diğer yandan da bu düşünce hoşuma gitmiyor değil. yani bütün yaşamınızı, birkaç sayfalık, kolayca yok edilebilecek bir hacme sığdırmak neşeli bir fikir. düşünseniize bir kere, her şeyi anlatırım; babamı, fidel'i, alara'yı.

sadece ve sadece gerçekleri elbette. o her zaman uydurduğum babamın beni tekmelediği, sonra da evdeki portatif çarmıha gerdiği hikâyelerini değil yani. fidel'le oynanan kumarlar, kilitler, kutular, balıklar... tanrım, ne çok anlattım bu öyküleri ve kim bilir nasıl da sıkmışımdır insanların canını. işte, bütün bunları yazıp kâğıtlara, sonra da... cırt!

inanın, bu uydurma, yalan söyleme belasının düşmanımın bile başına sarılmasını istemem. nasıl demeli, çamur gibi bir şey, çorap söküğü sanki. örneğin geçen gün -kesinlikle çok normalim- biz, alara'yla ikimiz, benim evime gidiyorduk. kadınlar, evde yaptığım konuşmalara bayılırlar. bana kalırsa çok sıkıcı; çünkü onlara hep aynı çamur gibi, ağlak öyküleri anlatıyorum. hele öykülerimin sonunda hep birilerinin öldüğü dikkate alınırsa... siz düşünün artık gerisini. neyse, yolda yürüyorduk. alara, apartmanlardan birine bakıp, "ne kadar beyaz," dedi. durur muyum, anlatmaya başladım. "evet, faz-

lasıyla," dedim. ondan sonra işte, kendimi kaybetmişim. ona şu saçma öyküyü anlattım:

"geçenlerde badana yaptılar. duymuşsundur, bir hafta önce bu sokakta birkaç çocuk öldürüldü. tahmin edersin ki, berbat bir görüntüydü. diğer apartmanların sakinleri duvarlarını yıkamakla yetindiler. ancak, bu apartmandaki bir kadın, badana yapmanın daha sağlıklı ve radikal bir çözüm olacağını söylemiş diğerlerine. söylemekle kalmayıp inandırmış da. bana sorarsan, kadının, çocukların öldürülmesiyle bir ilgisi var. düşünsene, yoksa avuç dolusu parayı, bu kış gününde, neden badanaya versin ki? pek zengin olmadığı da düşünülürse... insan şüpheleniyor işte."

bunları anlatmakla kalsam iyi. bir de çocukların o gün hangi oyunu oynadıklarını, oyunun kurallarının bana pek saçma geldiğini de söyledim. elbette, olay olduğu sırada başka bir yerde bulunduğumu da sözlerime eklemeyi unutmadım.

alara biraz kuşkulanmıştı sanırım. öyle, sessizce duruyordu. bu tür suskunluklar, beni hep büyük itiraflara sürüklemiştir. "yalan söyledim," dedim. alara hiç de şaşırmış görünmüyordu. ben onun şaşırmamasına çok şaşırmıştım oysa. paniğe kapıldım, demek bütün uydurmalarım biliniyordu. demek insanlar, benim uydurmamı artık yadırgamıyorlardı. insanların, palavracı bir deli olduğumu düşünmelerinden hoşlanmam. ne de olsa, bunu isteyerek yaptığımı kimse söyleyemez. oluyor işte.

alara'nın bu tutumu kimi olsa uykusuz bırakırdı. oysa, onun

da biraz kaçık olduğunu herkes bilir. ama yine de kötü bir duruma düşmüştüm ve alara'nın zırdeli olduğunu kanıtlamak bile beni bu bataktan kurtaramazdı.

palavra diyorum, pek sevimli değil elbette. ama insan bir kere gerçeğin ne olduğunu yitirince, pek bir farkı kalmıyor. en azından yalan söyleyen açısından. ancak yine de dikkat etmek gerek; başınızdan geçen bir şeyi anlatırken özenli olmalısınız. örneğin, daha önce aynı olayı anlattığınız insanlardan uzakta bulunmaya çalışın. bu bir yana, kurtarılabilir yalanlar atmak konusunda titiz davranın. bunu yapmazsanız... bilirsiniz işte, insanlar bir olayı olduğu biçimde dinlemek isterler. bu kaygılarını anlamak da pek olanaklı değildir. oysa ben, o olayları, onlar daha çok keyif alsınlar diye öyle anlatıyorum. gerçek halleriyle çok da heyecanlı olmadıklarını siz de kabul edersiniz. örneğin, "bir adamla tanıştım, çok hoştu" yerine, niye

"dünyanın yaşayan en eski ip cambazıyla tanıştım" demiyesiniz? bunun kime, ne zararı var ki? ya da, "bir kadınla karşılaştım" yerine, "yolda giderken üzerime deli bir kadın sarıldı. yanında da kör bir kedi vardı" demek, neden bu kadar olanaksız? bana kalırsa, böylesi daha iyi bile olabilir. beni yanlış anlamayın, bunu ilgi çekmek için yapmıyorum. bilakis insanların hoşuna gittiğine eminim. hoşlarına gitmeseydi, yalan olduğunu ortaya çıkarmak için bu kadar çok uğraşmazlardı. siz de bilirsiniz ki, insanlar sevdikleri, hayran oldukları şeyleri yalanlamaktan açıklanamaz bir haz alırlar.

şu yaşam öyküsü meselesine geri dönelim. diyelim ki bütün gerçekleri anlattım. atlıkarıncada yerimi alan ve karşı koymakta aciz kaldığım çocuk yüzünden depresyona girmem meselesi de dahil olmak üzere bütün gerçekleri. elbette bazı zırlamalarımı, insani bir güdüyle gizleyebilirim. yine de kabul edilebilir bir oranda gerçekleri dile getirdim diyelim. kimin ilgisini çeker ki? elle tutulur bir yanı olan, kurgusu olan öykülerim yok ki benim. oldum bittim saçma buldum bu kurguları, olay örgülerini. yani sizin anlayacağınız, akıl hastahanesine bile yatmadığım için, kimsenin gözucuyla bile bakmayacağı bir safsata olacaktır karalamalarım.

madem bu kadar çok uyduruyorsun, niye gidip bir akıl hastahanesinde tedavi olmuyorsun? haklı bir soru. ama en azından soru kadar da haklı bir yanıtı var: zamanım olmadı. evet, evet. gerçekten buna hiç mi hiç zamanım olmadı. yaşamayı yarıda kes. oralara git. birtakım insanları deli olduğuna inandırmaya çalış. inandıramayınca evine dön. dolma yap, dişlerini fırçala ve kitap oku. geri kalan yaşamını da delirmeyi bile becerememiş bir insan olarak geçir. çekilir şey değil doğrusu. aslına bakarsanız birkaç iyi denemem olduğunu söyle-

mek zorundayım. alçakgönüllü olmanın anlamı yok, gerçekten de hiç fena değillerdi. ama yine de en iyisi, kendimi odama kapattığım çalışmamdı. o güne kadar yazdığım bütün saçmalıkları yakmaya başladım. bu denemenin iyiliği, koparduğu gürültüden geliyor. çünkü birinin kendisini bir yere kapatması nedense diğerlerini pek korkutur. sanki dışarıda kaldıklarına bozulurlar; onur meselesi yaparlar. ancak, tahmin edebileceğiniz gibi sonuç olumlu olmadı; iki gün sonra karnım acıktı. acıkmak ne kelime, midemdeki gürültü öyle yüksek bir perdeden seyrediyordu ki, delirmek fikri bile saçma gelmeye başlamıştı. ayrıca gözlerim uykusuzluktan yanıyordu. övünmek gibi olmasın, kapı deliğini kapatıp orada uyumak gibi bir olanağım varken, diğerlerinin bütün aşamaları izleyebilmesi uğruna bundan vazgeçmiş ve yiğitliğe bok sürmemek için iki gün boyunca gözümü kırpmamıştım. ayrıca, yaktığım lanet yazılar, bu kez nefes borumda bir çamura dönüşmüştü. süre üç güne yaklaşırken, çok onursuzca bulmama karşın dışarı çıkmak zorunda kaldım. böyle durumlarda duyduğum utanç, asla sözcüklerle anlatılamaz. büyük bir masa olsa, altına girsem ve kimse beni görmese diye düşünürüm. ama işe bakın ki, tam o anda, dünyanın bütün masaları, el ele vermiş, neşe içinde uzaklaşır olurlar. ben, yine her zaman olduğu gibi cascavlak ortada kalırım. hem delirmenin yığınla reklamını yapmışsın, hem de delirmemişsin. sormazlar mı adama?

sonraki denemelerim, daha antrenmanlı olmama karşın, bu kadar yankı getirmedi. birkaç intihar girişimi, birkaç kriz, yatıştırıcılarla geçiştirilen birkaç gürültülü gün... bunların ilgi çekeceğini kim söyleyebilir?

...

bütün bunların gerçek olması hoşuma gitmiyor işte. bu ucuz gerçekler yüzünden, fidel, durmadan yalanlar uyduruyorum.

KADINLARI İNTİHARA SÜRÜKLEYEN BAZI KADINLAR

1.
ZEYNEP

... ama öğretmenim, zeynep başlattı.

(daha dokuz yaşındayım ve o kadınlardan biriyle karşılaşıyorum. zeynep, yüzü gözü boyalı öğretmenimizin ayakkabılarını taşıyor. o ayakkabıları ne amaçla oradan oraya taşıdığını anımsayamıyorum; ama, o ayakkabıları taşımanın önemli bir erk meselesi olduğu çok açık. bilekleri atkılı, kahverengi, deri ayakkabılar... işte bu ayakkabıların, yaşadığım ilk iktidar kavgasıyla yakın bağlantısı var. zeynep, sarışın)

... ama gerçekten. ben hiçbir şey yapmadım. o, sizin ayakkabılarınızı taşımak için beni yere itti. sonra da fransızca bilmediğim için benimle alay etti.

(zeynep, daha o yaşta, nereden biliyorsa fransızca biliyor. böylece ben de fransızca bilmemekle ilk büyük suçumu işlemiş oluyorum)

... ama öğretmenim, o yurtta kalan çocuklarla da, pis kokuyorlar diye alay etti. ben de... ona... ama çok kızdırdı beni. hem zaten hiçbir yeri acımadı. sırf beni şikayet etmek için ağlayıp duruyor.

(gürkan var bir tane. annesi babası yok. o zaman bu konuyu pek çözemiyorum, ama onların daha çok sevilmesi gerekenler grubunda olduğunun farkındayım. onları daha çok seviyorum. daha ilk günden ona bütün boya kalemlerimi veriyorum. nedeni belli değil. zeynep de onlarla alay ediyor. ve siz de bilirsiniz ki, ilkokuldaki kimsesiz çocuklar çete halinde dolaşırlar. ve ben de her nedense ve nasıl olduysa bu çetenin içindeyim. zeynep en çok da buna sinir oluyor. üstelik zeynep sarışın. saçları güneşte öyle güzel parlıyor ki...)

ama yapmadım ki öğretmenim. ben onun kokulu silgisini almadım. hem herkese yaymış. gürkan bana âşıkmış diye. yalan söylüyor. ama öğretmenim, siz hep onun tarafını tutuyorsunuz. hep ben suçluymuşum gibi...

(kokulu silgisini alıp, beş parçaya böldüğümü bugün bile anımsıyorum. garip bir öç olma duygusuyla ve silgiyi tanınmayacak biçime getirmeyi de akıl ederek, silgiyi çaldım, zeynep'in parmakları incecik. hem tırnaklarını yemediği için hep temizler. zeynep'in çorapları ve tırnakları hiç kirlenmiyor. önlüğü de hiç yırtılmıyor)

... ama haksızlık yapıyorsunuz öğretmenim. niye hep bana ceza veriyorsunuz? ben bir şey yapmadım ki. ama öğretmenim... ben biliyorum zaten, siz zeynep'i sarışın olduğu için seviyorsunuz.

(gerçekten de sarışın olduğu için seviyordu)

2.
DENİZ

"sevgili dostum,

mektubunda mehmet'in seni sevmediği için yaşamı artık o kadar da anlamlı bulmadığını yazmışsın. hatta kendini çok aşağılanmış ve içi boşaltılmış gibi hissettiğini söylemişsin."

(bu, deniz. lisedeyim. dünyaya omuz atmak için büyümeye çalışıyorum. müthiş dayılanıyorum, âşık oluyorum ve sigara tiryakisi olmak için akla gelmeyecek çalışmalar yapıyorum. elbette şiir de yazıyorum. bunlar yetmezmiş gibi, bir de devrimcilik meselesi var. okul derneğindeki üst sınıflara kendimi beğendirmeye çalışıyorum. ilk başta erkekleri, sonra da

dünyayı anlamaya çalışıyorum. ve pek tabii ki, anlayamıyorum)

"canım, sevmek çok önemli elbette. ancak sevme yeteneğini mehmet'le sınırlamamalısın. dünyada senin sevgine gereksinim duyan, yüzlerce, aç, üşümüş, ezilmiş çocuk var. onları düşün. sevmek insanı çoğaltmalı, üretmeye yöneltmeli. senin yaptığın gibi ölüme yaklaştırmamalı. verimli sevgiler yaşamalıyız hepimiz."

(deniz'in mektuplarından neredeyse nefret ediyorum. bu mektubu da marks'ın "bonaparte'ın 18 brumaire'i"nden başını kaldırıp yazdığını düşünüyorum. saçmalık. o kadar çok sözcük istemiyorum ben halbuki. sevgi üzerinde fizibilite hesapları yapmak da istemiyorum. savrulup gitmek istiyorum. bahar gelsin, gitmesin falan istiyorum. ölüm üzerine düşünüp duruyorum.

varoluşçuluk okumuşum, hiçbir şeye bana mısın demiyorum. var mı öyle, çocuklar mocuklar... Nietzsche okuyorum, "acımak, sefil bir duygudur" diyorum. ben ona sonsuz aşktan söz ediyorum, o bana sanayi devriminden söz eder gibi verimlilikten... deniz neden hiç ağlamıyor?)

"dostum, biraz daha okumalısın örneğin. sana önerdiğim kitapların listesini aşağıda göreceksin. sistemli bir biçimde okumak gerekiyor. okudukça, sevgiden başka ilgilenmen gereken şeyler olduğunu sen de anlayacaksın. kafanı sevmeye takıp da, kendini bu kadar sınırlama. kimsenin yaşamı, birini sevmek ya da birinin onu sevmesi değildir, olmamalı. hayatın karşısında biraz daha sıkı dur. sana güveniyorum."

(deniz neden hiç bunalıma girmiyor? neden hep güçlü? hep doğru şeyler söylemesi ne kadar da sinir bozucu. annem, ona baktığında gençliğindeki devrimci çalışmalarını anımsadığını söylüyor. peki bana baktığında ne anımsıyor acaba? bir şey anımsıyor mu? ben hep kırılıp kalıyorum. o hep dik yürüyor. o konuştuğu zaman herkes onu dinliyor. işe bakın ki, hiç dili sürçmüyor. nefesi kesilmiyor. haksızlık!)

"canım, dünyada o kadar çok haksızlık var ki, yani yapılacak çok şey var. bu az zaman ve yığınla işin arasında sen, bir tek erkeğin seni reddetmesi gibi önemsiz bir olayda, sana gereksinimi olan bu büyük dünyayı kesip atmamalısın. geceleri garip bir sıkıntıyla kıvrandığını yazmışsın. oysa o gecelerde aydınlanmak, bir dünyayı değiştirmek için öğrenmek, okumak zorundasın. bunu hepimiz yapmalıyız."

(kafamın içinde, aklımı kaçırma duygusu dolanıp duruyor deniz. bunu sana anlatamıyorum. hiç anlatamıyorum. çünkü sen, "sağlamsın". ben kendimi... çürük gibi işte. kimsenin bana gereksinimi yok, olmayacak da. benim ölüm ve acı üzerine sıkıntılı şiirlerimi kim okumak isteyebilir ki? ben, ne papatyaları anlatabiliyorum senin gibi, ne de devrimi. ben, acıyla meşgulüm deniz. anladın mı?)

"bütün dünyadaki aç çocukların doyması, insanların ezilmemesi, kimsenin ağlamaması için bunları yapmak zorundayız. bize düşen, öğrenmek ve insanları örgütlenmeye çağırmak. sevgiler. deniz"

(ama benim gücüm yok ki, deniz. ben daha yumurtadan çıkmadan sakat kaldım. bunu anladın mı?)

–deniz, beni hiç anlamadı. oysa ben onu anladım. ama dedim ya, hiç gücüm yoktu. ve tek başıma kalmak istemiyordum–

3.
TÜRKÜ

"hayata sıkı yapışmalısın. bak, sana bir cemal süreya şiiri okuyayım."

(üniversitedeyim artık. çok fena deneyimliyim. ama en azından farklı olmak, sıradan olmak diye bir şeyin gerçek olmadığını anladım. bu sırada türkü, kadın hareketini tanıtıyor bana. dünya kadınlar günü için afişler hazırlıyoruz. türkü, sürekli gülümser. hep mutludur. ben somurturum. bana kızar. yabaniymişim.)

"erkeklere hep cinsel bir anlam yüklediğin için, yoruluyorsun. onlara arkadaş olarak bakamaman seni sürekli tetikte tu-

tuyor. bana kalırsa biraz daha rahat olmalısın."

(türkü, kimseyle sevgili değil uzun zamandır. kişiliğiyle insanları eziyor aslına bakılırsa. beni de eziyor. onunla konuşurken heyecanlanıyorum. sırf onun yüzünden saçma sapan lezbiyen romanları okuyorum. onun dersleri çok iyi, son sınıfta. akademisyen olacak. ben de mi olmalıyım?)

"her engelde kendini bırakıveriyorsun. biraz daha savaşkan olmalısın. duyarlılık senin sandığın gibi, her olayda oturup ağlamak değildir."

(bu ağlama meselesi hep başıma dert oldu. insanlar nedense buna kafalarını çok taktılar. elbette türkü de, bu en yumuşak karnımdan başladı işe. ve tabii ki onun için de en kolay olanı buydu. türkü, hiç pes etmiyor. ben bu işin kralıyım oysa)

"yazdıklarını çok önemsiyorsun bence. biraz daha sabırlı olmalısın. heyecanını anlıyorum, ama gerçekten yazarlığı düşünüyorsan, bütün yazarların dediği gibi, yazdıklarını yırtmayı da bilmelisin."

(şiirden pek anlamıyor. süreya'yı seviyor, ama anlamıyor bence. o güzel, yumuşacık şiirlerin ne tür bir acı yüzünden yazıldığını anlamıyor. o sağlam çünkü. yaralanmamış)

"bana kalırsa, kendini de çok önemsiyorsun. her yaşadığın zorluğu bu yüzden abartıyorsun. sen merkezli bir dünyada elbette yalnız kalırsın."

(öyle değil işte. bu kadar çok ağlayan bir insan... ben kendime, hiçbir şey gibi geliyorum. bu yüzden yazıyorum işte. bu yüzden, insanları yataklarından kaldırıp, sanki olanaksızı başarmışım gibi yazdıklarımı okuyorum. herkes de anlıyormuş gibi geliyor bana)

"biraz daha büyümelisin!"

(şimdi büyüdüm. anlıyorum, türkü. ama olmuyor işte!)

4.
DİDEM

"dur bakiim, en son ne zaman ağlamıştım? 5 yıl önceydi sanırım."

(işe başladım. her gün saçım başım dağınık içeri giriyorum. karşımda onun yüzü. tanrı aşkına, en son 5 yıl önce ağlamış bir insanla ne konuşabilirsiniz ki? kontrollü kadın didem. bir kontrol, bir kontrol... başka da bir şey yok zaten)

"şekerim, insan özel yaşamıyla işini ayırmalı. ne işini eve taşımalısın, ne de evini işine. beni alalım mesela, çok bunalımda olsam bile, saçımı yaptırırım, makyajımı yaparım, öyle

gelirim işe. kimse hiçbir şey anlamaz."

(ne kadar dahiyane. yıllarca okuduklarım, savunduklarım, rol yapmak, kendin olmak, psikolojinin derin labirentleri bu kadın yüzünden harap oluyor. doğruyu didem'de buluyorum; ama, beceremiyorum)

"sen çok duygusalsın."

(bunu söylerken yüzünde garip bir acıma duygusu. geri duyarlılıklı insanların özürlülere baktığı gibi bakıyor bana. neyi anlatsam ben şimdi? insan kavramını mı? sofistlerden başlayarak felsefe tarihini mi? yoksa buscaglia'dan ucuz örnekler de paklar mı bu kadını?)

"erkeklerin peşinden koşuyorsun mesela. çok yanlış. bırak onlar senin peşinden koşsun. onlar çocuk gibidir. kendini ne kadar çekersen, o kadar üstüne gelirler."

(didem size bütün pahalı kadın dergilerinin ucuz taktiklerini bir çırpıda sayabilir, bana saymıştı çünkü. "patronla aranızı iyi tutmalısınız", "işyerinde sizi kıskananlara sürekli hoşgörü göstererek onları utandırmalısınız. ama bir yandan da tetikte olun", "işyerindeki erkeklerle özel ilişkiye girmeyin", vs.)

...
didem'i öldürmedim!

...
önceleri, her şarkıda bir ad koyarsın yaşamaya. gün geçtikçe, şarkı sözlerini bile duymaz insan. biriyle karşılaşırsın, geyikleri anlatır sana, destanları. âşık geyiklerin boynuzlarından kilitlenip öldüklerini duyarsın. insan olmak, o kadar da önemli gelmez artık. mazurka yapmayı bilmez kimse bu yüzyılda. o yüzden, tek başına kalırsın. ama yine de tek başına olduğuna inanamazsın bir türlü. hep ararız yani.

hep sanarız.

...
hiçbir şey beklemediğini söyleyenler en çok bekleyenlerdir aslında.

ARAMAK

... diğer örgüt üyesiyle sevinçli buluşma.

gizli bir örgütün üyesi olduğumu yeni anladım. öyle ya, tek başıma olamazdım. benim gibiler mutlaka olmalıydı. yoksa bay tanrının, beni tek başıma sürüneyim diye dünyaya göndermesi çok mantıksız olurdu. işte dünyaya gönderilen ve benim haberim olmadan örgütlenmiş olan benzerlerimin bulunduğunun yeni farkına vardım. çünkü geçenlerde bir kadının varlığından haberim oldu. jigolo cücelerden ve elmas yaka iğneleri olan maymunlardan söz ediyormuş. gerçi çok benim tarzım şeyler değil ama, bu kadınla çok derinde bir bağımız olduğunu şıp diye anladım.

doğrusunu söylemek gerekirse, benzerlerimin olduğuna

inancımı bir an olsun bile yitirmemiştim. ama, onları bulacak kadar uzun yaşayacağımı da sanmıyordum açıkçası. neyse ki, bu şanslı rastlantı sayesinde o kadının varlığını öğrendim.

bir benzeri olduğunu duyunca insan ne kadar seviniyorsa, o kadar da korkuyor. nasıl davranacak? beni önemsemezse ben ne yaparım? bu korkular beni biraz gerilettiyse de, günlerce düşündükten sonra, sizi aşağıda sunduğum mektubu kendisine yollayacak kadar yüreklendim.

sayın örgüt üyesi,

size bu mektubu yazmamı, rica ederim yanlış anlamayınız. inanınız, örgütün varlığından daha önce haberim olmaması, benim hatam değil. aslına bakarsanız, fidel, babam ve benzer konularla uzun bir süredir zamanı har vurup harman savurduğum bir gerçek. ancak, tahmin edersiniz ki, böyle bir örgütün varlığını aklıma bile getirmemiştim.

kişisel sorunlarımla sizi sıkmak istemem. şunu söylemek istiyorum ki, örgüt çalışmaları hakkında bilgi edinmek isterim. örgütle bir bağ kurmamak, inanın aklımı kaçırmama neden olabilir. tahmin edersiniz ki, diğerleri tarafından yoğun bir bombardıman altındayım.

en çok merak ettiğim soruların birkaçını, bu mektupta size aktarmak istiyorum: örneğin siz, fidel ve baba konusunda ne-

ler düşünüyorsunuz? ağlamak üzerine yeni çalışmalarınız var mı? elektrik direkleri ve otobüsler hakkında edindiğiniz yeni veriler nelerdir? ölü çocuklar konusundaki son istatistikleri sizden edinebilir miyim? kaçmayı düşündüğünüz adanın ismini bana da açıklayabilir misiniz?

sorularımı yanıtlayacağınızı ve beni de örgüte kabul edeceğinizi umarak... saygılarımla.

... örgütün yaralayıcı mektubu:

sayın ..., güvenlik açısından size bilgi vermeyi doğru bulmadığımız için bizi bağışlayın. örgütümüzün yönetimi sizin hakkınızda daha ayrıntılı bilgileri bekliyor. saygılarımızla.

...

acı duyuyorum. ama yine de örgüte girmeliyim. yoksa beni akıl hastahanesine yatıracaklarını söylüyorlar. son şansım örgüt. o yüzden onlara, size anlattığım bütün öyküyü örgütü de gönderiyorum. utanıyorum.

... örgütün, öyküyü tersine çeviren mektubu:

sayın...,

üzgünüz ama, tuzağa düştünüz. babanızın örgütümüzün eski lideri olduğunu duymak mı, yoksa fidel'in yeni lider olduğunu duymak mı size daha çok acı verecek, bilemiyoruz. yüzünüz gözümüzün önüne geldikçe, kendimizi tutamıyor ve kahkahalarla gümeye başlıyoruz. bilmiyoruz, kendinize saklanmak için yeterince büyük bir masa bulabilir misiniz?
yine de saygılar.

...
tuzağa düştüm. kıstırdılar beni! hiç vakit kaybetmeden...

...
öykü tersine döner böylece. sürgün de...

... o da ne? bana bir mektup var:

"örgüte falan aldırma. biliyorum, çok öfkelisin. ihtimal kendini küçük bir hiç gibi duyuyorsun. önce, kendini kabul et. kabul etmeyi küçümseme."

mevhibe

...

"sevgili mevhibe,

öykü tersine döndü. bundan böyle... geriye doğru bir delirme...

mevhibe,

öyle sanıyorum ki, biz ölüme programlı hücreleriz.

askerler gelmişti. ben, annemin gece mavisi sabahlığını

anımsıyorum bir tek. oysa, sabaha karşı bir radyo anonsuyla başlayan güz ve izleyen güzler, hep ölüme programlı hücreler doğurdu. ben ve benim gibiler, dünyada hiçbir şeyi değiştiremeyeceğimizi düşünerek büyüdük. biz mektuplar yazdık hep, bir de uçlarını içimize döndürdüğümüz şiirler. şiirleri, bedenlerimize saplamaya çalıştık. oysa onlar, çoktan pelteklеşmişti. uçları yoktu.

mevhibe, biz, öyle şarkılar dinliyorduk ki, yaşamaya ad koymak mümkün değildi. anlamak, hoşumuza gitmiyordu; çünkü, anladığımız şeyleri değiştiremiyorduk. biz, o günlerde işte, tırnaklarımızı yemeye başladık. birden bedenlerimiz büyüdü. en başından yorgun ve küsmüştük. biz, küsmüştük. ne garip, oysa bir çoğumuzun adı, çağrı, umut, barış, devrim, savaş veya özgür'dü. adlarımızın anlamlarını ezberleyip sonra da unutmaya çalışarak, bedenlerimizi büyüttük. biz ne savaşabildik, ne de barışabildik dünyayla, ne özgürdük ne de umudumuz vardı. işte bu yüzden böyle öyküler yazdık, kırık ve bağlantısız.

belki de diyorum askerler, düş yapan yerlerimizi kırdılar. belki de biz, bu yüzden düş organları olmayan sürüngenler olduk. komik olacak kadar acıklı ama, "kayıp kuşak" dedikleri biz olmalıyız. çünkü, gerçekten kaybolduk. ne bu dünya üzerindeyiz, ne de yeni bir dünya kuracak gücümüz var. elimizde yalnız, serseri şarkılar, peltekleşmiş şiirler, bulanık öyküler, bize uymayan adlar, avuçlarımızın teriyle çamurlaşmış acılar. yürümemiz yolları aşındırmıyor gerçekten. her iki anlamda da.

işin komik tarafı mevhibe, uydurduğumuz öyküleri gerçek sanıyoruz, acılarımızı da. böylelikle bir dünya kurmuş olur muyuz sence? geri çekilmeler, tutuk sorular ve reklamlar... ellerimiz olmadığı için biz, bu ülkenin tarihine de geçemeyeceğiz. biz bu ülkenin tarihine, çarpacağı taşlardan ürken nehirler olduğumuz için geçemeyeceğiz. akmayan ırmaklar-

dık biz. denizimizi bulamadık. denizden gelen çağrılar kulaklarımıza yığıldı. ses yığınları arasında hiçbir sesi olduğu gibi duyamadık. bu yüzden sevmiş olamaz mıyız gürültülü şarkıları? ya kot pantolonlarımızın markaları neden bu kadar ölümcül bir anlam taşıyordu? birbirimizden korkuyorduk çünkü. çünkü fazla yaklaşmadan tanımlayabilmeliydik insanları. ne de olsa insanlar tehlikeliydi artık. ve susuyorduk. mevhibe biz, çağın en iyi susan çocuklarıydık, yosun gibi yani. usluyduk. önümüzde hep bir duvarla koşuyorduk. dokunulduğunda, yıllarca yüklendiği elektriği boşaltıveren bir duvar.

...

mevhibe, artık soykırımların arasına reklam alıyorlar.

...

amerikan filmlerinin kahramanları, piyasayı, dünyayı tehdit eden bir tehlikeyi yok etmekle açıyorlar. daha aşağısı değil. diğer zavallı insanların bundan haberi bile olmuyor. iyilik yap, denize at misali. artık biz de bir superman istiyoruz.

bir de ülkemizin sosyalistleri, mevhibe. onların neden bu kadar zorlu bir görevi var. niye, ya militan ya da kokuşmuş bir para babası olmaları gerektiğini düşünüyorlar? kendilerine biçtikleri ya da onlara yüklenen "kurtarıcı" misyonundan olmalı. ve mutlaka bu misyonun ağırlığından. bence onlar artık, bu ülkede yaşayan ve kendilerinden devrim yapmaları beklenmeyen, en azından buna zorunlu olmayan insanlar olduklarını anlamalılar. kulaklarındaki o ses yığını... bence bundan olmalı.

... ben neden bütün bunları yazıyorum sana. neden sadece bunları? beni acıtan öyle çok şey var ki aslında...

bu son mektuptu, mevhibe. ben düşüme geri dönüyorum. çünkü yenildim, kandırıldım ve kıstırıldım.

hoşçakal.

ÖRGÜT SANRISI BİTTİ. BÖYLE SANRILAR, KÜSMÜŞ ÇOCUKLARDA SIK SIK NÜKSEDER. İNSANLARLA DENK DÜŞMEK BÜYÜLÜ VE BİR O KADAR KISA SÜRELİ RASTLANTILARDIR BİZİM İÇİN, BİR TÜRLÜ İNANAMAYIZ. HİÇ ÖRGÜT GÖRMEDİĞİMİZ İÇİN DE, BÖYLE BİR AD TAKABİLİRİZ DENK DÜŞMELERE. OYSA HEPİMİZ, CASUS GİBİ YAŞARIZ, SAKLANARAK VE PAYLAŞILAMAYANIN YÜKÜYLE. BİRBİRİMİZE DOKUNMALARIMIZ KORKAK KELEBEKLERDİR, DOKUNUNCA RENKLERİ YIKILAN. ÇÜNKÜ KÜSKÜN ÇOCUKLAR İNANAMAZLAR. Kİ İNANMAMAK, KÜSMÜŞ BİR ÇOCUĞUN EN BÜYÜK KAN KAYBIDIR.

... dolayısıyla artık, bay mavi sakal'la evlendirilmiştim. madem girmeyecektim, 41. odanın anahtarını niye verdi bana? –girmeyeceğimiz onca odanın anahtarını niye verdiler bize?–

ben de yapılması gerekeni yaptım: bütün odaları dolaştım.

–kimse mazurka bilmediği için bahar gelmiyor–

1. oda

"cosmo girl" hep yukarıda duruyor. o kadar yukarıda ki, ne kadar çabalasa da ayakları bir türlü yere değmiyor. ancak bu haliyle bile en gerçek olan o.

1. odada "cosmo" kızların 2. el gülümsemeleri ve şımarık memeleri vardı. sörf yapmış bacaklar ve düşünülmesi gerekenleri düşünmüş beyinler. görülmesi gerekenleri görmüş, yeterince piyano dersi almış. gerektiği kadar çılgınlık yapmış eller. şirin şeyler. günahlarla lekelenmemiş bembeyaz bir ten. yüzünde hiçbir sorunun haritası yok. canım hayat, aerobikle daha da güzelsin sen. onlar da az çok çelişkilere düşmüş elbette. "fakültedeki türbanlı arkadaşlara nasıl davranmalı?" demokrasi varsa özgürlük vardır. özgürlük varsa, onlar da öz-

gür olmalı. onlara gerektiği kadar şefkat, dozunda bir insan sevgisi. "dilencilere para vermek gerekir mi?" insanları seviyor, ama dünya acımasız. devrimci arkadaşlarla da iyi geçinmeli. ne de olsa, bir gençlik macerası bu. öyle ya, onları da dost olarak anımsamalı sonra, anımsanmalı.

gülümse, gülümsemek iyidir. arada bir, çocuk kadar şirin ol. erkekler şirin kızları severler. erkeklere her şey söylenmez, ağzını sıkı tut. insanlara duygusal şeyler anlatmak, hemen samimi olmak kötüdür, yemeklerden önce bir aperatif almak iyidir. pikniklerde etek giymek kötüdür, yurtdışında okumak iyidir. âşık olmak, biraz iyidir, çoğu kötüdür. her şeyi dozunda yapmak iyidir. ortalama olmak en iyisidir. esrar, çılgınlık olsun diye denenebilir, ancak ikinci kez içilmemelidir. leo buscaglia iyidir, bukowski kötüdür. dine saygı duyulmalıdır. kafeinsiz kahve içilmelidir, sigara asla. evlendiğinde yatakodası takımı pembe seçilmemelidir; çok çocukça olur. beyaz olabilir. evlilik öncesi ilişki elbette kurulabilir, bütün avrupalı kızlar böyle yapıyor artık. çağdışı düşüncelere paydos. ama yine de adamı kafesleyebileceğin ilişkiler seçilmelidir. zaten evlendiğinde, çok sorun olursa tamir ettirilebilir. asla rezil olunmamalı, komik duruma düşülmemelidir. illâ içilecekse yabancı sigara içilmelidir, ama fakir arkadaşlar türk sigarası uzattığında onları aşağılamış olmamak için geri çevirmemelidir. çok soru sorulmamalıdır.

erkekler çok soru soran kızları sevmezler. erkekler "hata" yaptıklarında biraz göz kapanmalıdır. çünkü onlar, çocuk gibidir. hem nasıl olsa sonunda yuvaya dönerler. hap bilgilerle yaşanabilir. hap bilgilerle yaşamak iyi ve doğrudur. bütün bunlarla birlikte bir nebze de tenis dersi alınabilir. hiç fena olmaz. ve ileride mutlaka başarılı bir iş kadını olunacaktır. fakat aile müessesesi de oldukça önemli.

–yani şekerim, sen bu kadar başarılıyken işini çocuk doğurmak için mi bırakacaksın?

–şekerim, çocuk doğurmazsan kadın olmanın ne anlamı kalır ki? erkekler de çalışır ama, çocuk doğuramazlar.

...

1. odada, küsmüş kız kardeşlerimin olamadıkları. ilk suçları. 1. odada, cosmo kızların pırıltıları arasında kız kardeşlerimin kemirdikleri parmakları kesiliyor. sürekli mutsuz oldukları için beyinlerine gerekli tedavi yapılıyor. söylediklerinin hiçbiri yeterince şirin olmadığı için ağızları dikiliyor. yerler kan içinde.

kapı aralığından gördüklerimi kimseye anlatmamaya kararlıyım. galiba ağlıyorum.

... eğer bir cosmo kız değilseniz, fazla seçeneğiniz yoktur.

duyarlı ama demir gibi kadınlar. hiç yıkılmadan yaşamlarını sürdürürler. bir kez bile aşağılanmazlar. herkes tarafından onaylanan müthiş bir kararlılıkları vardır. büyük bir olasılıkla, yazı çizi işleriyle meşguldürler. yazdıkları şeylerde, bir yandan toplumsal sorunlara parmak basarken, bir yandan da duyarlılığın bilimsel dayanaklarını sunmaya çalışırlar. hem akıllı hem de kadın olmanın sevimli kaleleri. yaşamaya ilişkin o öğrenilmiş kararlılıkları, deneyimlerle buğulanmış bir parıltı düşürür gözlerine. emek verdikleri ilişkileri vardır, emeği ve zamanı çok önemserler. sevgilileri onlara sarsılmaz bir saygı duyar ve akşamları, erkeklerin kadınları dövmesinin ne kadar iğrenç olduğu gibi kolay uzlaşılır konularda konuşurlar. genellikle terk eden onlar olur ve mutlaka yalanlanamaz bir nedeni vardır ve mutlaka düşünsel bir ayrılık. sevgilileriyle asla "yüz göz" olmazlar ve sokakta ağlamazlar. cosmo kızlarla alay edebilecek kadar zeki ve birikimli hissederler kendilerini. ne de olsa biraz sosyoloji, biraz psikoloji: "makyaj yapmak fallik bir durum."

özgüvenleri, granitten anıtlar gibidir. ancak yine de, en ulaşılmaz özellikleri, tükendikleri anlarda bile kendilerini yeniden üretebilecek donanıma sahip olmalarıdır. hiç pes etmezler. hayatları bir Amerikan boksör filmi gibi geçip gider.

şiirin anlaşılmayanını, kitabın uzun dipnotlusunu severler, bir de filmin fransızını.

genellikle "büyük" kadınların hayatlarını merak ederler. evlerinde çalışan temizlikçiye de iyi davranırlar. ama yeterince iyi. çünkü bilirsiniz işte, toplumsal yapının getirdiği bir şey. biraz yüz verince astarını istiyorlar canım.

bir kadın örgütüyle ya da bir kadın dergisiyle mutlaka ilişkileri vardır. her hafta bir gün, düzenli olarak ve asla radikal olmayarak feminist olabilirler.

kadın dostları olmalıdır bir kadının. bir kadının bir kadın dostu yoksa, ondan şüphe duyarlar. temiz mutfakta dantelli ve çaylı sohbetler. dingin olmanın büyülü güzelliği. söylemiş miydim? sokakta asla ağlamazlar ve sinirlendiklerinde ayaklarını yere vurmazlar.

...

oda 2, suç 2. ideolojik ve duygusal tedavi. bitmez tükenmez konuşmalar, analizler ve eleştiriler. onlar gibi olamadığın için sorular soruyorlar. ilk okuduğun kitap, son okuduğun kitap, ideolojik vaziyetler, toplumsal olaylara duyarlılık testi. gazete haberlerinden sorular. kadınlık fonksiyon ölçümleri... küsmüş kız kardeşlerim, bir deri, bir kemik kalmışlar. kıpırdamıyorlar. intihar eden bir-kaçını dışarı çıkarırlarken, bu olayın olası nedenlerini sorguluyorlar. özellikleri gereği asla suçluluk duymuyorlar.
oda 2, suç 2.

– ... işte böyle şekerim. sen kalk, anneni, babanı, sevgilini yazdıklarına meze et. tabii annesi iki gözü iki çeşme, babası evlatlıktan reddetmeyi düşünüyormuş. sevgilisi zaten çoktan terk edip gitmiş. şimdi onu da bir hastahaneye götürecekler galiba. ne mi yazmış? vallahi şekerim anlamak mümkün değil. öyle parça parça şeyler. allah seni inandırsın, sabredip sonuna kadar okudum, hani belki sonunda anlarım diye... nerdeee? öyle salak saçma bir şey. uzatmayayım, ismi geçen kızlar da meğer gerçekmiş, onlar da artık okuyunca veryansın etmişler, zaten okusan anlarsın, hep tanıdıklarını yazmış. ben mi? ben yokum canım.–

ruhları sünnet edilmiş kadınlar. sonsuza kadar sabırlı kadınlar. artık konuşmadıkları için onları anlayamıyoruz. gerçekten varlar mı, o bile kesin değil. en azından sokakta yüz yüze gelmiyoruz onlarla. ama sanılmasın ki, onlar yok oluyorlar. onlar, sessizce ve yeni baştan, yeni sabırlarla üretiliyorlar.

artık hiçbir sözcüğe, hiçbir ağlamaya inanmayan kadınlar. artık hiçbir gecenin geçmesini beklemeyen kadınlar. artık kimsenin gelmeyeceğini ve ölümün sıcak bir yatak olduğunu bilen. hayatları, eteklerini düzeltmekle ve ne olursa olsun çayı masaya getirmekle geçmiş kadınlar. kimse onları sevmedi. hiç kimsenin sevmediği kadınlar var dünyada. bunu anlayabilir miyiz acaba?

oda 3, suç 3. susmayı ve ne olursa olsun çayı masaya getirmeyi istemeyen kız kardeşlerimi görüyorum. ellerini yakıyorlar. onlar, yanmış elleri, sünnet edilmiş ruhları ve kesilmiş dilleriyle bir daire oluşturmuş dönüyorlar. kırbaç, gri gözlü, yaşlı bir kadının elinde. vuruyor, vuruyor. kimse ağlamıyor. korkulu bir sessizlik. tedavi ve eğitim tamamlanmış.

...
oda 3, suç 3. kimse senden onlar gibi olmanı beklemedi. kimse, böyle bir şey istediğini söylemedi. peki o zaman fidel neden sürekli sakin ol, diyor sana? sabırlı ol diyor. böyle nedensiz bunalımlar yaratma, diyor.

MAVİ SAKAL'IN ODALARINI DOLAŞTIM. 40 ODA. RENGÂRENK HAZİNE ODALARI. HİÇ AĞLAMADIM. KİMSEYİ KURTARAMADIM. ÇOKTULAR. ÖYLE ÇOKTULAR Kİ, BEN SESİMİ BİLE ÇIKARAMADIM. 40 ODAYI DOLAŞ, YE, İÇ, EĞLEN, RUHUNU DOYUR, KENDİNE GEL, MUTLU OL, DEDİ BANA MAVİ SAKAL. SONRA DA 41. ODANIN ANAHTARINI VERDİ. AMA SAKIN AÇMA, DEDİ. 41. ODA NEDEN YASAK. EĞER YASAKSA NEDEN VERDİ ANAHTARI? NEDEN ANAHTARLAR VERİP YALNIZ BIRAKIYORLAR BİZİ? NE YAPMAK İSTİYORLAR?

...

SORU YAĞMUR DOLUYSA, İNSANI ÖLDÜRÜR.

41. oda sorunsalı

öykünün münzevi hali düşünülürse, 41. odada sayısız numara yapabilirim. kendimle 41. odada buluşmak örneğin. yüzümden parça parça etler sarkarken. içerdeki ben, giren beni görünce cinnet geçirir. araya da bir anlamlı cinnet diyaloğu koyarız. kadının kendi kendini kurban edişi, kendi ruhunun katili olmak, vs. gibi tumturaklı laflar da koyduk muydu...

burada annemle karşılaşmak da hoş olabilir. annem kendini asmış ve bana bir mektup bırakmış. ben mektubu okuyorum ve her şeyi en baştan anlıyorum. gidip, öyküde adı geçen herkesi öldürüyorum. çünkü bu annemin tek vasiyeti. ve onları elektrik direklerine asıyorum. bu da hoş. hem görüntü de estetik olur. sonra, kurguyu daha da canlandırmak için yeni bir

öykü başlar. ilk cümlesi şu olabilir: "öykü, kanat kıranları öldürmektir." çok şık...

41. oda için alara da uygun. bir sandalyede oturuyordur. ben girince, yüzüme bakmadan "niye uydurup duruyorsun? bunların hiçbiri olmadı" der. ben de ağlamaya başlarım. öykünün yalan olduğunu itiraf ederim. sonra da alara ile çay demleyip, şundan bundan konuşuruz. fena değil.

41. oda sorunsalı... hiç umulmadık, fena halde dahiyane bir son bulma zorunluluğu. şaşırtıcı olma saplantısı. oysa kimse şaşırmıyor artık. şaşırma yerlerimizi kemirdiler. demek ki, bundan böyle çocuk olamayız. öyle ya, şaşırmayan bir çocuk olur mu? yani artık 41. oda, benim değil, sizin sorununuz.

41. oda

üç adam buluyorum. eskimiş, küçük renksiz sandalyelerde, önlerine çökmüş, sessiz, üzgün ve bitkin üç adam. karanlık. korkuyorum. aralarında fısıltıyla konuşmaya başlıyorlar. duyulmuyor. duvarlara sürünerek onlara yaklaşmaya çalışıyorum. odanın tam ortasındalar. rutubet kokusu. yerler yapış yapış. penceresiz. ortalarına cılız bir mum almışlar. omuzlarını çökertmişler; konuştukları önemli olmalı. beni daha fark etmediler. bu hoşuma gidiyor. kapı açık. hâlâ dışarı çıkabilirim. çıkmıyorum. titreme. seslerini hiç yükseltmiyorlar. çok sakinler. beni fark ettiler. içlerinden biri yavaşça başını çeviriyor. mum ışığında fidel'in yüzü alacakaranlık. babamın yüzü, mavi sakal'a bakıyor. beni gördüklerine şaşırmadılar. ben de onları gördüğüme. ne olacak şimdi? bakışlarımız birbirine değer değmez, sırtımı duvara dayayıp yere çöküyorum. anahtarı saklıyorum. suçluyum. müthiş suçluyum. sıkıntılı bir işe başlayacak olmanın büzüşmesi var yüzlerinde. ben de,

o sıkıntılı iş olmaktan dolayı suçluyum. dehşetle utanıyorum. gizli bir örgütün merkez komitesine ulaşmış bedbaht ve bedbin bir piyon kadar çaresizim. bu da bilmenin, ölüm anlamına geldiği o malum durumlardan biri. bana öyle sakince bakıyorlar. kaçamayacağımdan, hatta kıpırdayamayacağımdan eminler. ne yapacaklar bana? susuyorlar. susmak onların silahı. ben de susuyorum; ama, benimki silahsız. zaten birazdan konuşurum. konuşacağım. mutlaka bir soru soracağım. soruyorum:

"ne oluyor yani?"

berbat bir şakayı ortaya çıkarmış olmalıyım. sanki birazdan isteksizce gülüp pencereyi açacaklar. oysa pencere falan yok. karanlık var. kimse gülmüyor, taştan bir sessizlik.

fidel, birazdan insan öldürecek birinin şefkatiyle soruyor:

"bir şey mi oldu canım? iyi misin?"

gözlerim, yüzümün yarısına kadar büyüdü. sulanıyorlar. onları şimdi, büyüyen, gevşeyen, yayılan bedenler olarak algılıyorum. müthiş bir kızgınlık. anlatılamaz bir öldürme isteği. gözümün önünden fidel'e bıçak sapladığım geçiyor. bir daha, bir daha. yerler kan içinde. fidel artık silahsız ve ben onu yeniyorum. babamın yüzünde berbat bir "kusura bakmayın. bizim kız işte..." gülümsemesi. gülümsemesine biraz tehdit katıp bana dönüyor:

"düzgün otursana kızım."

hiç düşünmeden eteğimi kapatıyorum ve gözlerim daha çok büyüyor. gözlerim kesinlikle yüzümü kapladı. gözümden bir şey akacak, görüntüler yine sulandı. akmasın diye gözlerimi hiç kapamıyorum, gözlerim bu yüzden büyüyor. babam gözleriyle diğerlerini göstererek, "daha fazla saçmalama artık"

gibi bir şeyler işaret ediyor. böyle zamanlarda dudağımın sağ ucu boynuma doğru kasılıyor. yine öyle. ağzım bükülüyor. durulmuş bir ağlama.

sıra mavi sakal'da. tiz bir sesi var. gülerek bir şeyler söylüyor. ama artık ben duvara yapıştım ve gözlerim o kadar büyük ki, hiçbir şey duymuyorum. niye gülüyor? gülerek beni duvara mıhlıyor. suçumla duvara mıhladılar beni, susarak. tuzağa düşürdüler işte. öyle suçluyum ki... öyle çok susuyorlar ki... ve bitiyor. bitiyor işte. işte ben yine... ağlıyorum. ba-ğı-ra, ba-ğı-ra... ağlıyorum. içim dışıma çıkıyor. ağzım gevşiyor. boynumdaki kasılmayı ve biriktirilmiş bütün çığlığımı kusuyorum.

kusuyorum, ağlıyorum, bağırıyorum, ayaklarımı yere vuruyorum, başımı duvara saplıyorum. kendimle çarpışıyorum. ağzım, burnum, gözlerim, her yerimden bir şeyler akıyor. onları görmüyorum ama biliyorum; hâlâ susuyorlar. ama artık onların susmalarını dinlemiyorum. bitti, her şey bitti. artık delirdim, artık suçlu değilim, çünkü deliyim. tam istedikleri gibi oldu. ama onların planlarına da aldırmıyorum. yok ettiler. tam düşündükleri gibi. öyle çok sustular ki, artık yok oldum.

"çoluk çocukla uğraşıyoruz"

fidel bu. sinirli.

hani bazen olur ya, ağlamak yetmez. ağlamanın hiçbir türlüsü yetmez. bağırmak da yetmez. çekip gitmeye bile gerek yoktur. garip bir gülme kaplar göğsünüzü. çünkü acı öyle büyüktür ki, bedeninizi kaplar. bedeniniz acı olur. acı yabancı değildir, batmaz. gülersiniz. gülüyorum. bütün gizlenmiş, yatıştırılmış, bütün yasaklanmış gülmelerimi gülüyorum. ağzımdan dışarı sular fışkırıyor, serinliyorum. babam bağırmaya başlıyor:

"rezil ettin beni. çık çabuk dışarı. rezil. serseri."

yerinden hışımla kalkıp, beni tekmelemeye başlıyor. tekmeliyor, tekmeliyor. ben hâlâ ağzımdan su çıkarıyorum. gülüyorum galiba. belki de ağlıyorum. her ne yapıyorsam, çok sinirleniyorlar ve hepsi vuruyorlar bana. ellerim, karnım, burnum, bir yerlerimden kan sızıyor. bütün kemiklerim güzel güzel sızlıyor. bu hoşuma gidiyor. ölüyorum galiba. bitiyor. artık sussunlar, sonuna kadar upuzun sussunlar. çünkü annemle ben yokuz. alara'yı da bulamazlar.

duvara yapışmış olmalıyım. kıpırdayamıyorum. her yanımdan kan sızıyor. ılık ılık kan havuzları oluyor çukur yerlerimde. onlar hâlâ susuyorlar belli ki, hiç ses yok. annemi öldürdüler mi acaba? öldürmüşlerdir. aynısı onun da başına geldi, eminim. fidel-baba-mavi sakal...

ve o dayanamadı. onlara suç işlemediğini kanıtlamaya çalıştı. eteğinin rüzgârda kendiliğinden açıldığını ve yok olmaktan korktuğunu anlatmaya çalıştı. onlar da sustular elbette. öyle bir sustular ki, annem buharlaşıp uçtu. yaptığı resimleri de nehire atmışlardır. fidel'in evinin önünden bir nehir akar. fidel, sevmediği şeyleri o nehre atar. acaba ben de öldüm mü? herhalde öldüm. hiçbir şey hissetmiyorum çünkü. ne acı, ne yorgunluk. bir çeşit ölüm bu sanırım. çok acıtarak başlıyor ama sonunda hiçbir şey kalmıyor. tüy gibi oluyor insan uçuşkan ve ağırlıksız. uçup gideceksin birazdan sanki. canın müthiş şarkı söylemek ve sigara içmek istiyor. her ikisi de tutkuyla geçiyor aklımdan. sonsuz bir huzur. içim bomboş.

artık...

BİZ ÖLÜNCE –SİZ SUSUYORSUNUZ YA, BİZ ONDAN ÖLÜYORUZ İŞTE– ÖLÜNCE BİZ, KARŞISINDA DURUP SUSACAĞINIZ KİMSE OLMAYACAK. SİLAHLARINIZLA YALNIZ BAŞINIZA KALACAKSINIZ.

HOŞÇA KALIN.

o gün öldüm. artık hiçbir soruyu yanıtlamayan bir gülümsemeydim. sorusu olmayan bir yüz. acısız beyin. her şey, karşısında gülümsenecek bir film gibi akıp gidiyordu. ben, tam da istediğim gibi, orada öylece duruyordum. orada öylece durup, katillerden intikam bile almak istemiyordum. durmak ve gülümsemek. en sonunda bunu yapar insan. ne bağırmak, ne küfür etmek.

yenilmekle uzlaşmak arasındaki yerdedir delilik. delirdiğinizde herkes, artık mutlu olduğunuzu, her şeyin düzeldiğini sanır. düzelmiştir de bir bakıma. çünkü unutmuşsundur.

böyle bir delilik, hastalık değildir. bu delilik, insan üzerinde işlenen suçların sonucudur. ve suçlar hiçbir zaman kanıtlanamaz. gizlenmemiştir, bu yüzden ortaya çıkarılmaz. kimse cezalandırılmaz. suçlu olanlara hiçbir zaman suçlarını göstere-

meyiz. suçları, yine mahkûmlar dinler ve dinledikçe yeni acılar çekerler. acı, yine acı çekme yeteneği olanlara düşer. yine dinleyenler duyacaklardır. işte öyküler, bu yüzden hep biraz yanlış adrese gider.

çok eskiden, ellerim annemin ellerine benzemeden önce, "her şey çok güzel olacak" derdim. sonra bir gün, ellerimin değiştiğini fark ettim. artık bütün filmler, belirsizlikle bitiyordu. hayat, daha yorucuydu yani.

"yaşamak, eskimektir" dediğim ilk gün, beklenmedik bir şey olmayacağını da fark etmiştim. belki biraz daha iyi, belki biraz daha kötü. ama hiçbir zaman beklenmedik değil. insan, bekler çünkü. tetiktedir. beklemediğini söyleyenlerse, en çok bekleyenlerdir.

...

ben mi? ben, gündüz uykularından, "ben burada değilim aslında" diye uyanan biriyim.

...

bunları oku. denize karşı bir sigara yak. tek şekerli, demli bir çay koy masaya. çok neşeli bir müzik çalsın mutlaka. kapat gözlerini. gülümse. çünkü...

BÜTÜN KADINLARIN KAFASI KARIŞIKTIR.

çünkü...

bir gün bir anda, bazı kızgınlıklarını unuttuğunun farkına varacaksın. artık pek düşünmediğini, çünkü artık bildiğini anlayıp, ellerini bir klarnet taksimi gibi uzatacaksın. hâlâ kafan karışık olacak. ama artık bunu seveceksin. sevmelisin de. çünkü...

KADINSIN...

...

... BİR ÇİÇEĞİN YANINDAN GEÇER GİBİ YAŞAMALIYIZ ASLINDA.

...

ece temelkuran

Bütün Kadınların Kafası Karışıktır

Bütün çocuklar, bir kez olsun, anne ve babalarını cezalandırmak için ölmeyi düşünmüştür mutlaka.
Ve nedense hep ağlamışlardır düşün sonunda.
Belki bu öykü de bir cezalandırma...
Ağlama?

EVEREST

ISBN 975-289-021-0

9 789752 890213

www.everestyayinlari.com